

ການເບິ່ງແຍງຜູ້ອາຍຸສູງໃນ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ປະເທດລາວມີປະຊາກອນທັງໝົດ 6,77 ລ້ານຄົນ(ປີ 2013) ແລະ ປະຊາກອນ ຜູ້ອາຍຸສູງກຳລັງເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ ເຊັ່ນດຽວກັບປະເທດອື່ນໆ ໃນ ພູມມີພາກອາຊຽນ. ໃນປີ 2010 ປະຊາກອນ ຜູ້ອາຍຸສູງ ໃນປະເທດລາວ ຄິດເປັນ 6% ແລະ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ 19%ໃນອົກປະມານ 30 ປີໃນຕໍ່ໜ້າ, ນອກຈາກນີ້ ໃນກຸ່ມ ປະຊາກອນ ຜູ້ອາຍຸສູງເອງ ກຸ່ມທີ່ຢູ່ໃນໄວອາຍຸສູງ ອາຍຸ 70 ປີ ແລະ ອາຍຸ 80 ປີຂຶ້ນ ໄປ ກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ. ໃນປີ 2000 ໃນ ສປປລາວ ປະຊາກອນກຸ່ມນີ້ ຄິດເປັນ 8.6% ແລະ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ 10.2% ໃນປີ 2025 ທ່າອ່ຽງການປ່ຽນແປງ ປະຊາກອນໃນລັກສະນະນີ້ ຈະເຮັດ ໃຫ້ບັນຫາກ່ຽວກັບ ພະຍາດບໍ່ຕິດຕໍ່ໃນ ປະຊາກອນ ຂອງຜູ້ອາຍຸສູງ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະ ຜູ້ອາຍຸສູງ 80 ປີ ຂຶ້ນໄປ.

ພະຍາດບໍ່ຕິດຕໍ່ ກາຍເປັນສາເຫດຫຼັກຂອງການຕາຍໃນຫຼາຍປະເທດ ອີງການອະນາໄມໂລກລາຍງານວ່າ 55% ຂອງການຕາຍໃນພູມມີພາກນີ້ ແລະ 34% ຂອງການຕາຍຈາກພະຍາດບໍ່ຕິດຕໍ່ ເກີດຂຶ້ນກັບ ຜູ້ທີ່ອາຍຸສູງກວ່າ 60 ປີ, ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ 66% ເປັນການຕາຍໃນກຸ່ມປະຊາກອນ ອາຍຸສູງ 60 ປີ ຂຶ້ນໄປ. ເຖິງແມ່ນວ່າປະຊາກອນຜູ້ອາຍຸສູງ ໃນລາວຍັງຂ້ອນຂ້າງຊ້າກ່ອນປະເທດອື່ນ ແລະ ອັດຕາການຕາຍຂອງພະຍາດບໍ່ຕິດຕໍ່ໃນ ກຸ່ມຜູ້ອາຍຸສູງຈະນ້ອຍກວ່າກໍຕາມ. ແຕ່ອີງການອະນາໄມໂລກລະບຸວ່າ ລາວຢູ່ໃນລະຫວ່າງການປ່ຽນແປງທາງລະບາດວິທະຍາ ທີ່ມີບັນຫາ ພະຍາດບໍ່ຕິດຕໍ່ ແລະ ການເຈັບເປັນເປັນຈຳນວນຫຼາຍ ຂອງປະຊາກອນ ຜູ້ອາຍຸສູງ ມີຜົນຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງສາເຫດການຕາຍ ແລະ ການເຈັບເປັນ ແລະ ເປັນຄວາມທ້າທາຍຂອງລະບົບສຸຂະພາບທີ່ຕ້ອງແບກຫາບພາລະຢ່າງເຕັມທີ່.

ຜູ້ສູງອາຍຸມີຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ຄວາມເຈັບເປັນ ແລະ ພະຍາດບໍ່ຕິດຕໍ່ຫຼາຍກວ່າ. ເນື່ອງຈາກຂະບວນການປ່ຽນແປງໃນໄວຜູ້ອາຍຸສູງ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກໃນໄລຍະເວລາທີ່ຜ່ານມາ ພະຍາດຊໍາເຮື້ອຫຼາຍຊະນິດ ເຊັ່ນ: ບັນຫາການເບິ່ງເຫັນ ແລະ ການໄດ້ຍິນ, ພະຍາດຫຼອດເລື່ອດສະໝອງ, ພະຍາດເປົາຫວານ, ພະຍາດກ່ຽວກັບລະບົບຂອງຫົວໃຈ, ແລະ ພະຍາດຄວາມຈຳເສື່ອມ, ໃນກຸ່ມຜູ້ອາຍຸສູງຈະນຳໄປສູ່ຄວາມຕ້ອງການເບິ່ງແຍງຫຼາຍຂຶ້ນ ສຳລັບການເຮັດກິດຈະກຳໃນຊີວິດປະຈຳວັນ.

ມີຫຼາຍແນວທາງ ໃນການຕອບສະໜອງຕໍ່ ການເບິ່ງແຍງຜູ້ສູງອາຍຸ ລວມທັງຜູ້ເຈັບເປັນ ດ້ວຍພະຍາດບໍ່ຕິດຕໍ່ຊໍາເຮື້ອ, ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ **ແນວທາງການເບິ່ງແຍງ ແລະ ບໍລິການ ຜູ້ອາຍຸສູງໃນຊຸມຊົນ** ທີ່ລວມທັງເລື່ອງສັງຄົມ ແລະ ສຸຂະພາບ ໂດຍຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຫຼາຍພາກສ່ວນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ຄອບຄົວ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມດ້ານທາງວັດທະນະທຳ ຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ມີການໃຊ້ຈ່າຍຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ຜູ້ອາຍຸສູງສ່ວນໃຫຍ່ໃນພູມມີພາກອາຊຽນ ແລະ ໃນລາວ ຕ້ອງການທີ່ຢູ່ອາໄສໃນບ້ານ, ຊຸມຊົນຂອງຕົນເອງ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນໄດ້ເປັນຢ່າງດີຈາກການດຳເນີນງານໂຄງການການເບິ່ງແຍງຜູ້ອາຍຸສູງໃນຊຸມຊົນ ໂດຍໃນປະເທດອາຊຽນທີ່ຜ່ານມາ. ເຊິ່ງສະໜັບສະໜູນໂດຍກອງທຶນຮ່ວມມືເກົາຫລີ-ອາຊຽນ ROK-ASEAN Cooperation Fund ແລະ ນຳໂດຍ HelpAgeKorea ຮ່ວມກັບ HelpAge International ແລະ ໃນລາວ ມີອົງການກາແດງລາວ ເປັນຄູ່ຮ່ວມໂຄງການ.

ຕາມປະເພນີປະຕິບັດແລ້ວ ໃນພູມມີພາກອາຊຽນ ລວມທັງລາວ ການເບິ່ງແຍງຜູ້ອາຍຸສູງ ຖືເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງຄອບຄົວ ແລະ ສ່ວນຫຼາຍຜູ້ດູແລຫຼັກຈະເປັນແມ່ຍິງ ເຖິງແນວໃດກໍຕາມປະເພນີປະຕິບັດເຫຼົ່ານີ້ກຳລັງປ່ຽນໄປ. ອັນເນື່ອງມາຈາກການປ່ຽນແປງທາງປະຊາກອນສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໃນພູມມີພາກ ແລະ ປະເທດ, ໂດຍຄອບຄົວມີຂະໜາດນ້ອຍລົງ, ເນື່ອງມາຈາກອັດຕາການເກີດຫຼຸດນ້ອຍລົງ ຄວາມທຸກຍາກເຖິງວ່າຈະຫຼຸດລົງ ແຕ່ຍັງເປັນບັນຫາຫຼັກ ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ອາໄສຢູ່ຊົນນະບົດ, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຄົນໄວເຮັດວຽກ ຍ້າຍເຂົ້າຕົວເມືອງເພື່ອຫາວຽກເຮັດງານທຳ ລວມທັງ ແມ່ຍິງໄປເຮັດວຽກຢູ່ນອກບ້ານ ແລະ ຊຸມຊົນຫຼາຍຂຶ້ນ ສິ່ງຜົນສະທ້ອນໃຫ້ຜູ້ເບິ່ງແຍງໃນຄອບຄົວຫຼຸດລົງ. ໃນຂະນະດຽວກັນ ຄອບຄົວກໍຍັງຂາດຄວາມຮູ້, ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການເບິ່ງແຍງ ທີ່ເໝາະສົມ. ໃນຂະນະທີ່ຜູ້ອາຍຸສູງ ແລະ ຄອບຄົວຕ້ອງປະເຊີນກັບບັນຫາກ່ຽວກັບການ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ **ການບໍລິການເບິ່ງແຍງ ຜູ້ອາຍຸສູງໂດຍພາກສ່ວນອື່ນ ລວມທັງພາກລັດກໍຍັງມີຈຳກັດ.**

ແນວທາງ **ການເບິ່ງແຍງຜູ້ສູງອາຍຸໃນຊຸມຊົນ** ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ອາຍຸສູງ ສາມາດຢູ່ກັບ ຄອບຄົວ ແລະ ໃນຊຸມຊົນຂອງຕົນເອງ, ຊຶ່ງສາມາດເຮັດໄດ້ໃນຫຼາຍຮູບແບບ ແລະ ສິ່ງ ທີ່ສໍາຄັນ ອັນດັບໜຶ່ງຄື: ການຮູ້ຈັກ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ສະພາບຄວາມເປັນຢູ່ທີ່ສິ່ງ ຜົນຕໍ່ການເບິ່ງແຍງ ແລະ ບັນຫາຄວາມຕ້ອງການ ຂອງ ຜູ້ອາຍຸສູງ ແລະ ຄອບຄົວ ແລະ ແນວທາງຫຼັກໆ ເປັນທີ່ຍອມຮັບກັນທົ່ວໄປ ວ່າສາມາດຊ່ວຍຕອບສະໜອງຄວາມ ຕ້ອງການ ການເບິ່ງແຍງຂອງຜູ້ອາຍຸສູງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄອບຄົວ ເຮັດໜ້າທີ່ຂອງຕົນເອງ ໄດ້ດີຂຶ້ນ.

- **ການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຕ້ອງມີການເບິ່ງແຍງ ແລະ ເອົາໃຈ ໃສ່ໃຫ້ການບໍລິການ ແກ້ຜູ້ອາຍຸສູງທີ່ອ່ອນແອ ບອມບາງໃນໄວຜູ້ອາຍຸສູງ ແລະ ພະຍາດຊໍາເຮື້ອຕ່າງໆ ແລະ ຫຼາຍຄັ້ງ ທີ່ຄອບຄົວ ບໍ່ສາມາດເບິ່ງແຍງໄດ້ເຕັມທີ່, ເນື່ອງຈາກມີພາລະໃນການຊອກຢູ່ຫາກິນ ແລະ ການຂາດຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດຕ່າງໆທີ່ຈໍາເປັນໃນການເບິ່ງແຍງ. ການອົບຮົມໃຫ້ ຄວາມຮູ້ ເຊິ່ງເຮັດໄດ້ຫຼາຍວິທີການ, ຫຼາຍຊ່ອງທາງ ເຊັ່ນ: ສົມວນຊົນ, ການຈັດ ກິດຈະກຳເນື່ອງໃນໂອກາດພິເສດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ວັນຜູ້ສູງອາຍຸສາກົນ ຫຼື ວັນ ແມ່ຍິງສາກົນ)**
- **ການສະໜັບສະໜູນຜູ້ສູງອາຍຸໂດຍກົງ:** ສາມາດເບິ່ງແຍງຈັດການກັບພາວະເຈັບ ເປັນຊໍາເຮື້ອດ້ວຍຕົນເອງ ເຊັ່ນ: ການເບິ່ງແຍງເລື່ອງການກິນອາຫານທີ່ເໝາະສົມ ບໍ່ໃຫ້ໂທດຕໍ່ພະຍາດທີ່ກໍາລັງເປັນຢູ່, ການອອກກໍາລັງກາຍ, ການໃຊ້ຍາປິວ ພະຍາດ, ລວມທັງການຈັດຫາອຸປະກອນຕ່າງໆທີ່ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ອາຍຸສູງ: ລົດເຂັນ/ລີ້, ໄມ້ຄັນເທົ້າມີຫຼາຍແບບຕ່າງໆ, ແວ່ນຕາ, ເຄື່ອງຊ່ວຍຟັງ, ລວມທັງ ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອເປັນຕົ້ນ.
- **ການແບ່ງເບົາຊ່ວຍເຫຼືອຄອບຄົວໃນການເບິ່ງແຍງຜູ້ອາຍຸສູງ:** ສາມາດເຮັດຫຼາຍ ວິທີຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ສະຖານະການຂອງຄອບຄົວ ເຊັ່ນ: ການຈັດໃຫ້ ມີອາສາສະໜັກເບິ່ງແຍງຜູ້ສູງອາຍຸໃນບ້ານ ໂດຍເພື່ອນບ້ານ ແລະ ສະມາຊິກໃນ ຊຸມຊົນ ທັງຄົນໜຸ່ມສາວ ທີ່ພໍຈະມີເວລາ ແລະ ຜູ້ ອາຍຸສູງດ້ວຍກັນເອງທີ່ມີ ສຸຂະພາບແຂງແຮງຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ອື່ນໄດ້.

- **ການເຮັດກິດຈະກຳສະໜັບສະໜູນໃນຊຸມຊົນເຊັ່ນ:** ການຈັດໃຫ້ມີສູນເບິ່ງແຍງຜູ້ອາຍຸສູງໃນຊຸມຊົນ, ຜູ້ອາຍຸສູງສາມາດມາໃຊ້ບໍລິການໃນກາງວັນຕາມຄວາມສະດວກ ໂດຍມີກິດຈະກຳທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສຸຂະພາບ ໂດຍຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຈະມາຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ຕ່າງລະດັບ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງ ຜູ້ອາຍຸສູງ ທີ່ຕ່າງກັນອອກໄປ ຕາມຄວາມຈຳເປັນ ເຊັ່ນ: ອາສາສະໜັກຈັດກິດຈະກຳທາງສັງຄົມ, ການຈັດບໍລິການອາຫານ, ການບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບ ເຊັ່ນ: ກວດສຸຂະພາບ, ການເຮັດກາຍະບຳບັດ, ການອອກກຳລັງກາຍ ໂດຍຜູ້ເບິ່ງແຍງດູແລ ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງ ແລະ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມສະເພາະ ຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ໃຫ້ມີພະນັກງານສາທາລະນະສຸກ, ເປັນຕົ້ນ

ລັກສະນະແນວທາງ ການຈັດບໍລິການໃນຊຸມຊົນເຫຼົ່ານີ້ເປັນພຽງຕົວຢ່າງເບື້ອງຕົ້ນໃນການປະຕິບັດ ແຕ່ລະປະເທດ ໜ່ວຍງານ ຫຼື ຊຸມຊົນ ສາມາດພັດທະນາກິດຈະກຳຕາມຄວາມເໝາະສົມ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍຫຼັກໃຫ້ຜູ້ອາຍຸສູງ ອາໄສຢູ່ໃນຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງຕົນເອງ ໄດ້ຕໍ່ໄປຢ່າງມີຄຸນນະພາບຊີວິດທີ່ດີ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການເບິ່ງແຍງຜູ້ອາຍຸສູງ ໃນປະເທດລາວ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ, ໂດຍຮ່ວມມືກັບກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງການລະດັບພູມມິພາກ, ສະໜັບສະໜູນໂດຍກອງທຶນຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ສ. ເກົາຫຼີ ແລະ ປະເທດອາຊຽນ (ROK-ASEAN Cooperation Fund), ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃນປະເທດກຳປູເຈຍ, ລາວ, ພະມ້າ ແລະ ຫວຽດນາມ ປະສານງານກັບອົງການຜູ້ອາຍຸສູງເກົາຫລີ (HelpAge Korea) ໂດຍຮ່ວມມືກັບ ອົງການຜູ້ອາຍຸສູງສາກົນ (HelpAge International) (2013-2015)